ENDAVANTOSAN

EL MUNICIPALISME I LA UNITAT POPULAR

REFLEXIONS PER A LA CONSTRUCCIÓ DELS PAÏSOS CATALANS

endavant.org

endavant
organització socialista d'alliberament nacional

Comissió Nacional
de Comunicació

Seus nacionals d'Endavant-OSAN:

La Barraqueta
C. Tordera, 34 (08012 Barcelona)

Racó de la Corbella
C. Maldonado, 46 (46001 València)

Ateneu Popular de Palma
C. Missió, 19 (07011 Palma)

Contacte:
comunicacio@endavant.org

El municipalisme i la unitat popular

Reflexions per a la construcció dels Països Catalans

Índex

1.
Plantejaments generals. **5**

2.
La lluita institucional com a element de construcció nacional dels Països Catalans **8**

.

3.
L'espai de la Unitat Popular i la presència institucional **10**

4.
Petites transformacions en l'estratègia general de la Unitat Popular: el repte de la lluita institucional als municipis **15**

5.
Límits de la presència institucional als municipis **18**

6.
Conclusions **20**

★★★

1.
Plantejaments generals

Podem considerar que l'Esquerra Independentista com a moviment polític ha tingut un creixement notable durant la darrera dècada llarga, és a dir, des dels darrers noranta fins avui. Aquest creixement ha reforçat les diverses expressions organitzatives del moviment i la nostra implantació arreu dels Països Catalans ens ha permès una major capacitat d'intervenció i incidència en la societat i ha produït un salt qualitatiu en la militància, l'acció i la reflexió política. Sense exagerar, podem dir que el nostre moviment d'alliberament social i nacional, l'Esquerra Independentista dels Països Catalans, es troba objectivament en un dels millors moments de la seua història. Més important que això, però, és que ens trobem en disposició d'assumir nous reptes en la lluita contra el capitalisme de rapinya i la dominació espanyola i francesa. És a dir, si sabem actuar com a un moviment revolucionari, com a un moviment de confrontació contra les classes dominants, tan autòctones com foranes, podem esdevenir el principal instrument dels treballadors i treballadores dels Països Catalans, del poble treballador català, per la seua emancipació social, nacional i de gènere.

Tot i la virtualitat del nostre moviment, hem de constatar que continuem essent molt poca cosa. Tenim certa influència entre l'esquerra combativa i anticapitalista organitzada, un moviment juvenil arrelat en creixement, un moviment estudiantil amb alts i baixos, una presència institucional esperançadora, tot i que quantitativament poc significativa, i un discurs sindical combatiu amb un sindicat nacional i de classe encara embrionari. Podríem continuar enumerant diversos components del nostre moviment però els que hem assenyalat ens serveixen per a veure que, fins i tot com a minoria activa, només ocupem un petit espai en el moviment real dels Països Catalans. Una bona cura d'humilitat i una capacitat d'autocrítica sistemàtica sempre són requisits necessaris per afrontar de cara reptes polítics de magnitud tant a nivell tàctic com estratègic.

Sense cap mena de dubte, l'avenç de l'Esquerra Independentista i dels nostres plantejaments polítics entre diversos sectors de les classes populars es deu al desenvolupament, amb una alta dosi de flexibilitat, de l'estratègia de construcció de la Unitat Popular. Davant l'actual ofensiva del capital financer i de l'anul·lació de la ja minsa sobirania formal, desenvolupar l'aliança estratègica entre la classe treballadora i la resta de sectors populars per a combatre les ràtzies del capitalisme global i la subordinació política del nostre poble a Espanya i França esdevé més necessari que mai. La construcció de la Unitat Popular esdevé, doncs, fonamental per al nostre projecte d'alliberament i per a la supervivència dels Països Catalans com a grup nacional.

Aquesta construcció només pot passar pel desenvolupament de quatre principis estratègics per tal que la Unitat Popular assoleixi tota la seua potencialitat com a espai polític ampli i heterogeni. En primer lloc, la voluntat decidida d'exercir el dret d'autodeterminació del poble català, entès no només com a mecanisme democràtic de decisió sobre la independència política de la nostra nació, sinó com a procés permanent de decisió sobre elements econòmics, polítics i socials que afecten el nostre futur col·lectiu com a poble. En segon lloc, l'assumpció dels Països Catalans no només com a projecte de futur sinó també, i sobretot, com a marc d'articulació de les lluites polítiques i socials. Cal tenir present que és el propi moviment un dels principals motors de la construcció nacional. En tercer lloc, l'aposta per la superació del capitalisme a través de la transformació social en clau socialista. El principal objectiu ha de ser el de subordinar l'economia i la tecnologia a les necessitats de les persones i no a les necessitats d'acumulació de capital basades en l'explotació i la despossessió. Finalment, el treball encaminat a l'abolició del patriarcat entès com un dels principals pilars sobre els que es sustenta el capitalisme. El patriarcat contribueix a la reproducció de l'actual sistema de dominació a través de l'organització del treball reproductiu, desenvolupat majoritàriament per dones, en funció de les necessitats del treball productiu organitzat sota principis capitalistes.

En aquests darrers anys, un dels elements cabdals de la construcció de la Unitat Popular ha estat l'articulació, la consolidació i l'extensió de les Candidatures d'Unitat Popular (CUP) com a eina de lluita institucional construïda des dels municipis, barris i ciutats des de la base, amb l'horitzó d'un projecte general de confrontació i transformació. En aquest

sentit, els bons resultats electorals obtinguts d'ençà del 2003 han mostrat el vigor de la construcció de la Unitat Popular en termes concrets i a escala local. Precisament, l'atractiu i la força de la CUP i d'altres candidatures o experiències municipalistes com ara les Candidatures Alternatives del Vallès (CAV), el Col·lectiu Albaïna de Sòller, el Bloc per Felanitx o l'Assemblea d'Esquerres d'Alcàsser ha pivotat a l'entorn d'una pràctica i programa municipalista considerat com a element estratègic per a la construcció nacional i la transformació social als Països Catalans. Més enllà de la consideració del municipalisme només com un mitjà d'acumulació de forces o com un instrument merament tàctic, la centralitat del municipalisme rupturista, com a objectiu estratègic en si mateix, ha possibilitat avenços gens menyspreables en la construcció de la Unitat Popular: a) la configuració d'espais de confluència nacional popular a l'entorn de reivindicacions concretes, és a dir, la configuració del subjecte col·lectiu que ha de fer realitat el programa de la Unitat Popular; b) la constatació entre sectors populars amplis de l'existència d'una alternativa real enfrontada a l'statu quo amb un projecte d'àmbit nacional i que té la capacitat d'aconseguir petites victòries; i c) la construcció d'estructures d'autoorganització, de presa de decisions i d'intervenció política fora de l'àmbit exclusivament institucional però amb capacitat d'incidir en aquest.

Els bons resultats electorals i la presència institucional creixent han plantejat al conjunt del moviment i, de manera concreta a la CUP, tot un seguit de reptes que ens obliguen a analitzar serenament tot un seguit d'aspectes, tant en relació a l'Esquerra Independentista i a l'estràtegia d'Unitat Popular, com sobre la nostra societat, el conjunt dels Països Catalans al què pretenem incidir. En primer lloc, la presència a les institucions municipals ens obliga a afrontar la relació que com a moviment revolucionari hem d'establir amb les institucions de l'Estat. Per molt que actuem políticament als ajuntaments o en un supòsit possible a les institucions autonòmiques, hem de tenir clar que aquestes són part de l'engranatge dels Estats espanyol i francès i que mantenen intacta la seua capacitat de cooptació, integració i, en última instància, de dominació del sistema. Naturalment, hem de partir i actuar sobre aquest entramat institucional per a construir el nostre projecte revolucionari de futur, no tenim cap altre punt de sortida, però amb la llum d'alarma encesa perquè ni simbolismes ni sentimentalismes ens impedeixin veure el caràcter de les institucions com a part del poder dels Estats.

Des d'aquesta perspectiva, la nostra presència institucional s'ha de guiar per dos objectius fonamentals: 1) erosionar la legitimitat dels Estats i de les seues institucions, fent visible el seu caràcter de classe i els seus dèficits democràtics. En definitiva, fer trontollar els fonaments dels Estats posant en un primer pla el caràcter antidemocràtic del seu model representatiu 2) mostrar que hi ha una alternativa real de confrontació amb les classes dominants i amb els Estats espanyol i francès que permet aconseguir avenços vinculats a un projecte general de transformació. Fer possible que el projecte de la Unitat Popular sigui vist com a instrument útil per al conjunt de treballadors i treballadores dels Països Catalans.

2.
La lluita institucional com a element de construcció nacional dels Països Catalans

Al marge d'aspectes històrics i de llarga durada de tipus cultural, lingüístic o econòmic, l'acció col·lectiva d'un moviment d'alliberament nacional i social esdevé una peça central per a la supervivència i construcció de qualsevol grup nacional oprimit. En el cas dels Països Catalans, aquesta és una constatació més que evident, com ho és també que, en bona mesura, serà responsabilitat de l'Esquerra Independentista que els Països Catalans esdevinguin al segle XXI un projecte nacional viable imbricat amb els interessos de les classes populars. En aquest sentit, cada decisió política que prenguem com a moviment ha de respondre a una lògica plenament nacional i a les necessitats del conjunt dels Països Catalans. Amb la nostra acció política construïm nació quotidianament. Cal, com a Esquerra Independentista, fer un exercici d'autoexigència per, en la nostra acció política, esborrar les divisions administratives dels Estats sobre els Països Catalans. I això cal fer-ho en tots els terrenys i també en la nostra intervenció i presència en les institucions.

Qualsevol pas que com a moviment fem en l'àmbit institucional ha de contemplar què suma i què resta en la construcció nacional dels Països Catalans. En quin grau afavoreix o no a l'articulació dels Països Catalans com a marc nacional de desenvolupament de

l'acció política i social. El municipalisme rupturista, assumit en bona part com a component clau de l'activació de la Unitat Popular, permet i ha permès desenvolupar una acció política amb lògica nacional dels Països Catalans. En el cas de les consultes sobre la independència realitzades en un bon nombre de pobles i ciutats del Principat, tot i la inèrcia regionalitzadora i l'assumpció del marc neoliberal de la UE, en alguns casos la presència de la CUP a les institucions municipals, com en el cas de Berga, va permetre fer emergir els Països Catalans com a subjecte col·lectiu de decisió en la consulta, i de manera més generalitzada i també eufemística, allò denominat com la nació catalana. Tot sembla indicar que les dinàmiques desobedients en clau de construcció nacional des del municipalisme rupturista trobaran el terreny adobat per continuar desenvolupant-se, sempre i quan sigui la visió estratègica, i no visions merament tàctiques, les que guiïn l'acció política i institucional.

Hi ha, però, un altra qüestió relacionada directament amb l'acció política del municipalisme fonamental per a la construcció nacional. El municipalisme rupturista, la presència de la CUP als ajuntaments, pot fer possible una mateixa pràctica i plantejaments polítics arreu dels Països Catalans. A banda de l'existència d'un programa marc d'àmbit nacional, d'un mateix punt de partida, l'acció en clau municipalista pot permetre establir una mateixa pràctica política transformadora arreu dels Països Catalans i, per tant, dotar de caràcter plenament nacional la nostra lluita a les institucions. Per dir-ho senzillament, és possible, a grans trets, realitzar una mateixa acció política municipalista identificada amb el projecte dels Països Catalans a Felanitx, Molins de Rei i Pedreguer tot escamotejant les imposicions administratives de l'Estat i exercint la construcció nacional. En aquest sentit, la potencialitat del municipalisme de ruptura és molt gran i alhora permetria apropar col·lectius municipalistes als plantejaments de l'Esquerra Independentista. El marc jurídic i polític municipal és a priori el més propici per plantejar/implantar opcions trencadores en la direcció dels nostres quatre principis estratègics en clau nacional. Per una qüestió de proximitat, el municipi és la primera estructura estatal amb què ens relacionem, la qual cosa confereix un espai més còmode per buscar l'empoderament o la implicació de les classes treballadores en la construcció de la Unitat Popular. Per una qüestió de competències, sempre partint de la base que l'estructura administrativa i legal municipal és causa del marc jurídic estatal -la legitimitat del qual hem d'atacar-, aquest mateix marc jurídic dóna eines competencials per anar plantejant petits canvis d'una aplicació directa i molt incident, ja que el municipi té competència directa en: l'autoorganització, la gestió de l'atenció primària de la salut, la seguretat, la prestació dels serveis socials, la identitat i la representació locals, la sostenibilitat ambiental i la gestió territorial, entre d'altres.

★★★

3.
L'espai de la Unitat Popular i la presència institucional

Els eixos centrals del nostre projecte d'Unitat Popular requereixen per avançar la intensificació de dinàmiques de confluència basades en la combativitat, la fortalesa dels moviments populars, el teixit associatiu de base i l'autoorganització de les treballadores i del poble que desemboquin en un espai polític autònom i amb característiques pròpies. Aquest ha de ser l'espai de la Unitat Popular. Un dels principals reptes que tenim com a moviment és, precisament, el de fer els passos correctes per anar teixint amb la nostra acció política aquest espai amb els sectors populars més conscienciats a nivell social i nacional. Es tracta, en bona mesura, d'anar configurant el subjecte col·lectiu, necessàriament heterogeni, que porti a la pràctica i assumeixi com a propis els plantejaments centrals del programa d'Unitat Popular.

En el desplegament de la Unitat Popular com a camí cap a la independència i el socialisme als Països Catalans no hi ha dreceres. L'actual conjuntura, que amenaça de convertir-se en estructural, resulta favorable per a fer avançar el nostre projecte arreu dels Països Catalans i aconseguir que aquest sigui vist pels sectors més combatius de les classes populars com l'alternativa contra la dictadura de la burgesia i el capitalisme financer i

la dominació espanyola i francesa. Quin és el millor camí per a no desaprofitar aquestes possibilitats? Per a nosaltres resulta clar: consolidar, enfortir i generar les respostes populars d'autoorganització en els diferents àmbits: en defensa del català, del transport públic, de la sanitat i l'educació públiques, contra els desnonaments, amb les ocupacions i en la lluita als centres de treball pels drets laborals, entre d'altres. Els resultats polítics d'aquest camí no són immediats, ni potser gaire vistosos, però permeten bastir els fonaments per desafiar d'arrel el sistema. Aquesta és l'aportació més necessària i sòlida que com a moviment podem fer a la mobilització de les classes populars dels Països Catalans contra l'actual ofensiva capitalista de retallades, privatitzacions, reformes laborals, agressions nacionals i agressions al territori. Només aquest procés d'enfortiment de la mobilització popular, d'agudització de la confrontació social i nacional en marxa ens permetrà articular un programa polític concret i possible d'Unitat Popular.

La lluita institucional ha de jugar un paper fonamental en aquest procés de configuració del subjecte col·lectiu de la Unitat Popular, en la seua acció i en l'articulació de l'alternativa programàtica. A parer nostre, és des de la lluita institucional municipalista des d'on es poden fer passos més transcendents en aquest sentit, lluny de les dinàmiques merament electoralistes i del màrqueting polític.

Estendre i aprofundir la nostra aposta pel municipalisme rupturista significaria avançar en la configuració de l'espai de la Unitat Popular i en la construcció del subjecte col·lectiu d'aquesta per diversos motius.

En primer lloc, la lluita municipalista de la CUP i d'altres candidatures municipalistes com a pràctica desobedient i de confrontació permet traslladar el marc de decisió de les institucions cap al moviment popular. Es tracta de trencar la falsa dicotomia entre representant i representat i, en conseqüència, enfortir les expressions d'autoorganització popular a través de la seua reapropiació del poder de decisió. De traslladar el poder de decisió de les institucions al poble. El municipalisme rupturista i els marcs locals són especialment idonis per tal d'invertir la lògica de la democràcia representativa i crear dinàmiques i espais de democràcia directa i popular. En última instància, la presència de l'Esquerra Independentista als ajuntaments ha de ser entesa més aviat com la de delegats del teixit social popular més que no pas com la d'un representant institucional. En segon lloc, la constitució d'espais de democràcia directa, de poder popular amb capacitat de decisió i intervenció sobre les institucions locals, és importantíssim per a generar un dels elements centrals en la configuració del subjecte col·lectiu de la Unitat Popular: una cultura política territorial autònoma de confrontació amb els Estats i les classes dominants. No podem menystenir aquest aspecte que ha estat central històricament en diverses experiències del municipalisme revolucionari fora dels Països Catalans: el de les regions roges de la Itàlia dels cinquanta i seixanta, el municipalisme socialista de l'Àustria dels anys trenta o experiències més recents com algunes de l'esquerra abertzale o del municipalisme andalusista.

Si el que pretenem és construir un subjecte col·lectiu que faci realitat el programa de la Unitat Popular i no simplement un suport electoral al mateix, la necessitat d'una cultura política desobedient resulta fonamental. El municipalisme rupturista i la pràctica política diferenciada dels partits del sistema precisament permet generar a través de les xarxes de relacions socials un cos de valors, idees, símbols i hàbits d'emancipació, d'autodefensa i de desobediència. Generar aquesta cultura política de confrontació amb la presència a les institucions municipals ha de ser un dels grans objectius del municipalisme rupturista en la construcció de la Unitat Popular.

★★★

CONSTRUIM LA UNITAT POPULAR

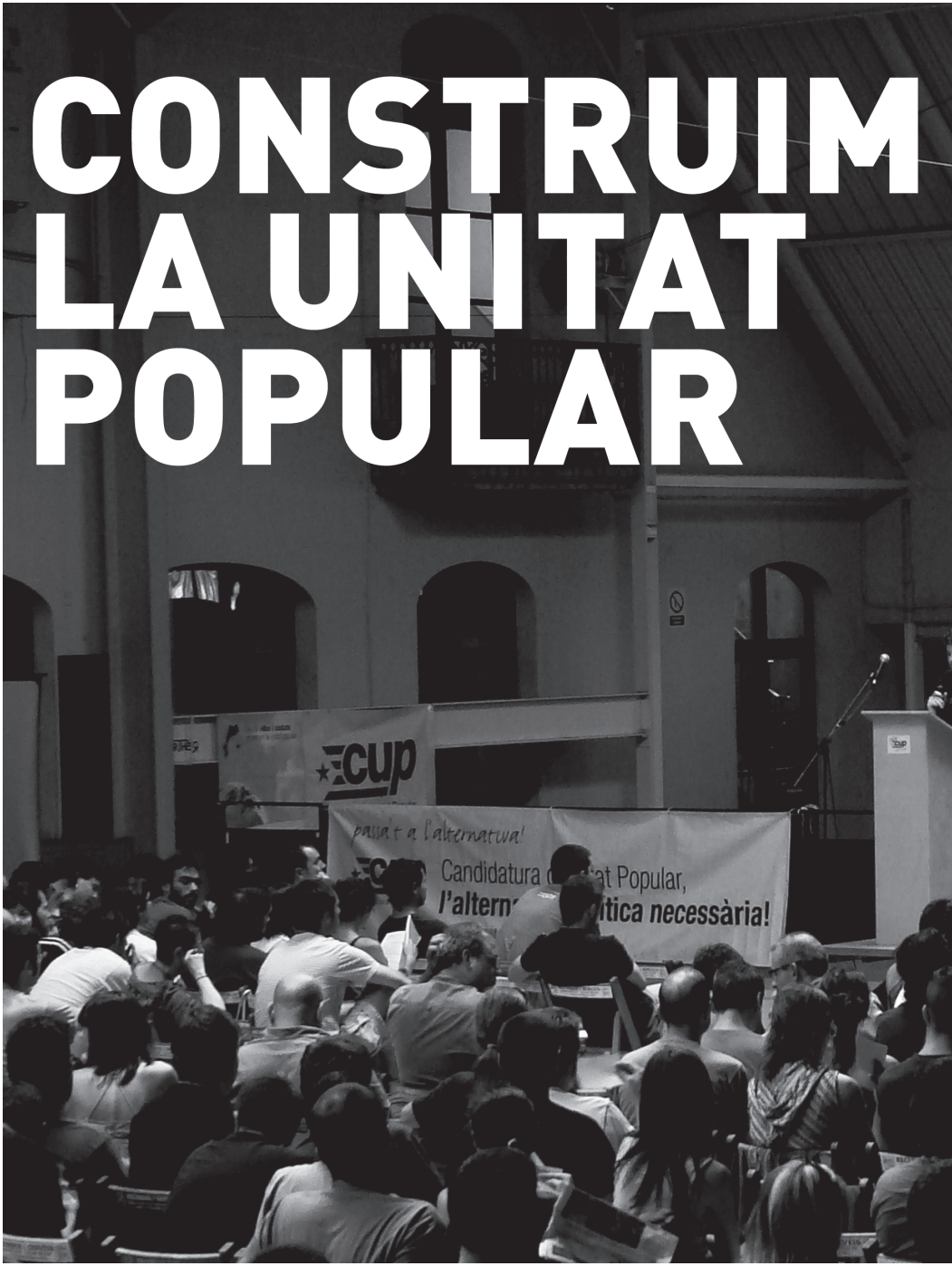

Assemblea Nacional
cup
Candidatura d'Unitat

4.
Petites transformacions en l'estratègia general de la Unitat Popular: el repte de la lluita institucional als municipis

La nostra intervenció institucional, la nostra pràctica municipalista, ha de tenir sempre present la muralla que cal enderrocar i que posa límits a la nostra acció. Qualsevol acció que com a moviment realitzem en el terreny de les institucions dels Estats ha de contemplar que la "democràcia" representativa formal i l'hegemonia capitalista, per molt que es trobi en ple qüestionament, imposen un blindatge que impossibilita qualsevol transformació profunda de la nostra societat només actuant des de l'àmbit institucional. En aquest sentit, qualsevol acció política que pivoti només, o en gran part, sobre el terreny exclusivament institucional i electoral difícilment ens conduirà a enfortir el nostre potencial transformador.

D'aquesta manera, la nostra intervenció a les institucions ha d'intentar conjugar les transformacions parcials, les iniciatives puntuals però generalitzables amb el nostre projecte estratègic revolucionari global d'alliberament nacional i transformació social. El municipalisme rupturista ha donat mostres de ser resolutiu en aquest sentit i, a parer nostre, continuar apostant per la nostra intervenció institucional des d'aquest i en l'àmbit local és la millor inversió per tal que ens acabem erigint com a alternativa necessària i útil per al conjunt dels treballadors i treballadores dels Països Catalans.

Per dir-ho de manera senzilla, si des de la nostra acció municipalista intervenim, tal i com s'ha fet, en la política d'habitatge en un sentit transformador posem sobre la taula el caràcter real del sistema: la inexistència d'un control públic sobre el sòl urbanitzable, la política financera que promou l'especulació, la inexistència d'una planificació que tingui com a objectiu el desenvolupament públic, etc. És a dir, en base a una acció parcial es fa visible la incompatibilitat entre el capitalisme/Estat/sistema de partits i una democràcia vertadera, s'aconsegueix de manera concreta fer visible l'existència d'una alternativa i identificar-la amb un projecte general, el de la Unitat Popular, diametralment oposat als interessos dels sectors dominants.

A més, quan les iniciatives parcials es converteixen en petits avenços, en petites victòries, reforcen les expectatives de canvi a través de la mobilització i l'organització popular i evidencien que en les institucions municipals són possibles les polítiques que responen als interessos de les classes populars si estan organitzades autònomament des de fora d'aquestes.

Si per iniciativa de la CUP s'aconsegueix la municipalització d'un determinat servei públic privatitzat s'està fent un nou pas, petit però important, en la construcció i el desplegament de la Unitat Popular. D'una banda es tracta d'un avenç parcial potencialment generalitzable que mostra que podem oferir guanys tangibles per al mentrestant als sectors socials a què ens adrecem. Donem consistència en termes concrets al nostre projecte revolucionari. De l'altra, prefigura elements del nostre projecte de construcció de poder popular a llarg termini. Fa observable que en el nostre model de societat la decisió i control sobre els serveis municipals restarà en mans del poder públic popular. Un poder públic en què no hi haurà representants institucionals. Els i les regidores de la CUP haurien d'actuar com a delegats del moviment popular, en el qual la gestió de la cosa pública es farà de manera directa, amb les mínimes mediacions possibles, i en què la democràcia no serà només formalista. Fer visibles aquestes petites certeses del nostre projecte a nivell municipal, de l'estil Unitat Popular = Poder públic popular = sector públic fort, resulta immensament important en l'actual moment d'incerteses i fracassos tant del projecte neoliberal com del que en queda de la socialdemocràcia.

Per tant, en una conjuntura en la qual els governs autonòmics, els Estats i les patronals aniran endurint les condicions socials dels treballadors i treballadores dels Països Catalans i l'ofensiva general contra els drets laborals, socials i el sector públic s'aguditzarà, des del municipalisme rupturista hi ha marge de maniobra per demostrar que, de manera tangible, hi ha alternatives possibles populars i democràtiques de caràcter col·lectiu a les retallades i a les imposicions del capital. Només cal pensar, en aquest sentit, en la referencialitat que com alternativa real han aconseguit diversos projectes municipalistes d'alguns pobles d'Andalusia, com ara Marinaleda, de l'Estat italià, la Federazione Municipale di Base- Spezzano albanese, o de diverses localitats d'Euskal Herria.

Aprofundir en la lluita institucional municipalista, a diferència del que succeeix en d'altres

àmbits institucionals, permet fer una mica més possible la nostra alternativa general a través de l'obtenció de guanys parcials en un sentit transformador. D'aquesta manera, el municipalisme rupturista possibilita, a través d'aconseguir fites parcials, socialitzar el nostre projecte de futur revolucionari intentant escamotejar les pitjors conseqüències de la lluita dins les institucions dels Estats, entre les quals hi ha la conversió del gradualisme, volgudament o no, en l'objectiu estratègic.

A més, els guanys parcials aconseguits des del municipalisme rupturista (municipalització de serveis, garantia a l'habitatge, elaboració popular dels pressupostos, etc.) permetrien desplegar una crítica radical a la democràcia formal representativa: només hi ha democràcia si l'acció política té com a objectiu desenvolupar els drets i llibertats de la majoria, eliminar les desigualtats socials i suprimir els privilegis i les exclusions. Els governs no poden ser considerats democràtics pel sol fet d'ésser escollits, per ser-ho han de desenvolupar unes polítiques públiques al servei dels interessos de les classes populars, han de materialitzar la democràcia social i econòmica. L'aposta de la lluita institucional municipalista conjuga la possibilitat de la pràctica d'una democràcia social i econòmica amb la crítica discursiva sistemàtica de la democràcia formal representativa.

★★★

5.
Límits de la presència institucional als municipis

Com hem anat apuntant, el municipalisme rupturista conté tot un seguit de potencialitats de transformació però, al mateix temps, també algunes limitacions clares pròpies de qualsevol intervenció política en l'àmbit institucional.

Si bé el fet que els ajuntaments siguin les institucions més properes al poble facilita la intervenció del municipalisme rupturista fonamentat en un moviment popular organitzat, la naturalesa dels mateixos com a institucions subjectes a la legalitat dels Estats espanyol i francès i, per tant, als seus instruments de dominació, imposa uns límits clars a la nostra pràctica política en aquest terreny.

A més, la lluita municipalista és, en part, una lluita electoral i, per tant, es troba subjecta a la legislació estatal sobre partits polítics. En el cas de l'Estat espanyol, la llei de partits suposa una espasa de Dàmocles sobre aquelles organitzacions vinculades a moviments d'alliberament nacional, social i de gènere – també als seus representants a les institucions – que defensen una superació del marc jurídic i polític vigent a través de la seva ruptura. Les limitacions que en defensa del sistema institucional imposa aquesta llei a

les llibertats d'associació i d'expressió cal tenir-les ben presents en relació als possibles focus de conflictivitat expressats a través de la violència que es puguin donar en els propers temps als nostres pobles i ciutats.

D'altra banda, cal tenir present que els límits competencials dels ajuntaments deixen fora de l'abast dels governs municipals alguns aspectes importants per activar elements fonamentals per tal d'anar bastint estructures de poder popular. En canvi, aquesta mateixa delimitació competencial condueix de manera pràcticament inevitable a dedicar molts esforços a les tasques de gestió o de crítica de la gestió que, tot i tenir una gran influència en la vida quotidiana dels sectors populars, difícilment signifiquen enfortir l'organització autònoma, fora de les institucions, de les classes populars. Aquesta centralitat de la gestió lligada al model de la professionalització dels representants del poble que separa aquests de la realitat del conjunt de la societat, pot arribar a absorbir una gran quantitat de treball militant en qüestions relativament poc rellevants a nivell estratègic. Sovint, aquesta tasca recau de forma privativa sobre els càrrecs electes que en molts casos són els i les militants més compromeses. Aquest fet suposa que no es puguin dedicar tants esforços a la resta d'àmbits del moviment per part de bona part de la nostra militància.

Per últim, tot i que des del municipalisme rupturista es poden assolir petites conquestes amb caràcter transformador, cal tenir present que aquestes es veuen limitades pel marc jurídic i institucional, que cal desafiar i desobeir permanentment des de la nostra intervenció a les institucions. Aquesta limitació es produeix en qualsevol àmbit de lluita institucional. Cal remarcar, també, que en cap cas les conquestes aconseguides des de la nostra intervenció municipal poden desvincular-se ni substituir l'organització, la vigilància i el control popular sobre la gestió de la cosa pública.

Finalment, l'acció institucional pot reforçar la il·lusió que és des de dins de les institucions que és possible canviar les coses. Aquest efecte es veu reforçat per la tasca dels mitjans del sistema, els quals acostumen a visualitzar l'acció dels representants electes com l'única manera possible de fer política. Reforçar les dinàmiques centrades en l'activitat institucional pot conduir a descuidar la tasca central del nostre moviment d'alliberament, això és, l'organització i la mobilització popular.

★★★

6.
Conclusions

La nostra intervenció a les institucions i la pràctica municipalista han de tenir com a objectiu erosionar la legitimitat de les institucions dels Estats fent visible el seu caràcter de classe i els seus dèficits democràtics i, al mateix temps, mostrar que hi ha una alternativa real de confrontació amb les classes dominants i amb els Estats espanyol i francès amb possibilitat d'aconseguir avenços vinculats a un projecte general de transformació.

A més d'aquests objectius generals, cal assenyalar tot un seguit d'aspectes en relació al municipalisme i a la nostra intervenció institucional:

- A l'hora de plantejar la concurrència i possible presència de la CUP en àmbits institucionals no municipals cal fer-ho en relació a l'estratègia del nostre projecte polític i el nostre moviment i, especialment, en relació a les necessitats dels treballadors i treballadores com a classe i dels Països Catalans com a grup nacional.

- Qualsevol pas que com a moviment fem en l'àmbit institucional ha de contemplar la construcció nacional dels Països Catalans.

- El municipalisme rupturista ha permès, i ha de permetre encara més en la mesura que es reforci la implantació de l'Esquerra Independentista al conjunt del país, desenvolupar una acció política amb la lògica nacional dels Països Catalans.

• L'acció municipalista permet una mateixa pràctica política transformadora arreu dels Països Catalans i dotar de caràcter plenament nacional la nostra lluita a les institucions.

• La lluita municipalista de la CUP, i d'altres candidatures municipalistes enquadrades en l'estratègia de la Unitat Popular, permet com a pràctica desobedient i de confrontació traslladar de manera natural el marc de decisió de les institucions cap al moviment popular.

• El municipalisme rupturista permet trencar la falsa dicotomia entre representant i representat i enfortir les expressions d'autoorganització popular a través de la reapropiació popular del poder de decisió.

• El municipalisme i els marcs locals són especialment idonis per tal d'invertir la lògica de la democràcia representativa i crear dinàmiques i espais de democràcia directa i popular.

• La nostra intervenció a les institucions ha d'intentar conjugar les transformacions parcials però generalitzables amb el nostre projecte estratègic revolucionari global de la Unitat Popular.

• Quan les iniciatives parcials es converteixen en petits avenços, en petites victòries, reforcen les expectatives de canvi a través de l'organització i la mobilització popular i evidencien que en les institucions municipals són possibles les polítiques que responen als interessos de les classes populars si estan organitzades autònomament des de fora d'aquestes.

• Des del municipalisme rupturista hi ha marge de maniobra per demostrar que de manera tangible hi ha alternatives possibles populars i democràtiques de caràcter col·lectiu a les retallades i a les imposicions del capital.

• Aprofundir en la lluita institucional municipalista, a diferència del que succeeix en altres àmbits institucionals, permet fer una mica més possible la nostra alternativa general a través de l'obtenció de guanys parcials en el sentit transformador.

• L'aposta de la lluita institucional municipalista conjuga la possibilitat de la pràctica d'una democràcia social i econòmica amb la crítica discursiva sistemàtica de la democràcia formal representativa.

• Qualsevol acció política que pivoti només, o en gran part, sobre el terreny exclusivament institucional i electoral difícilment ens conduirà a enfortir el nostre potencial transformador.

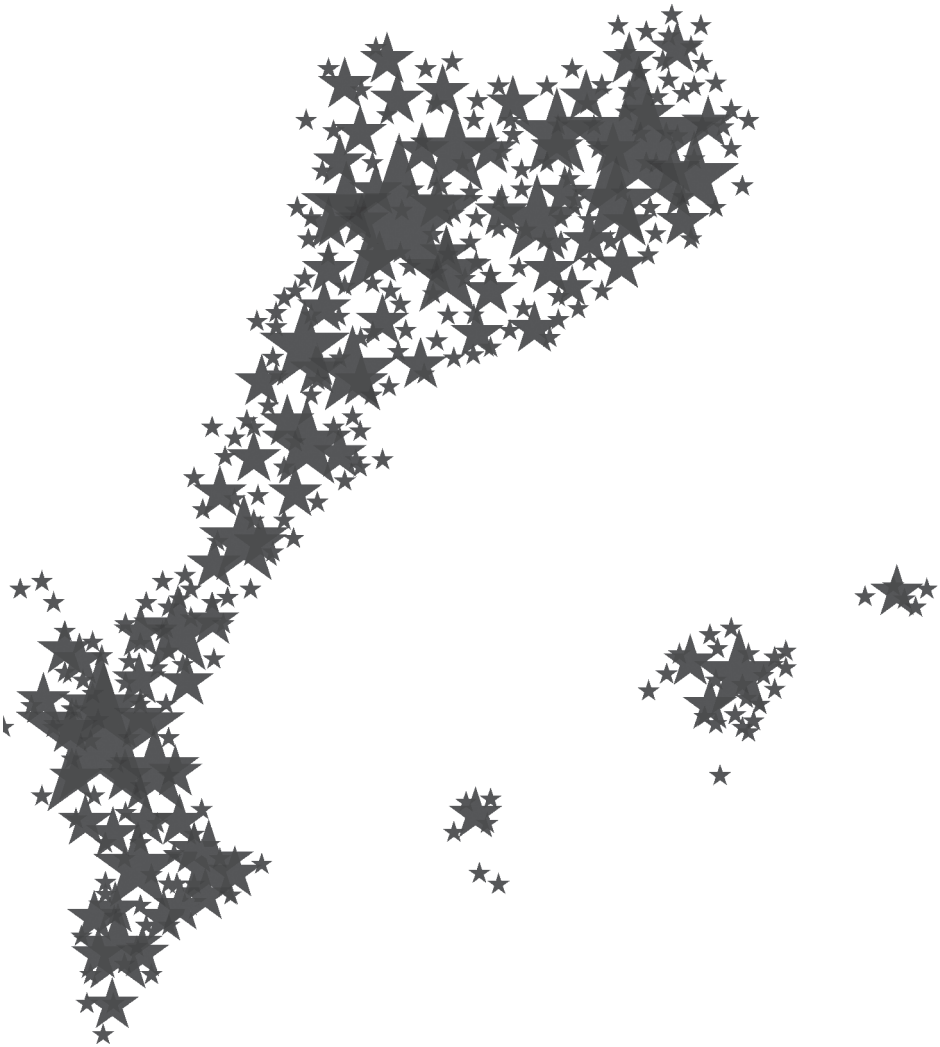

endavant.org

endavant

organització socialista d'alliberament nacional